

1929-02-27

SENDER

Ellen Sawyer

RECIPIENT

Louise Brønsted

FACTS

Document type:

Letter

Language:

Da

Date explanation:

Datoen er skrevet øverst s. 1

General comment:

Mag. er Magisteren, Johannes
Nicolaus Brønsted.

"Det lille nye Hjem i Vanløse": Det er
sandsynligvis et af Louise Brønstedes
børn, som har bosat sig i Vanløse.

Bessa er formodentlig Bedstemor;
altså Ellen Sawyer. Lille er Matilda
Jungstedt, Ellen Sawyers barnebarn,
som boede i Stockholm.

Mentioned people:

Bodild Branner

Thora Branner

Vilhelm Branner

Alhed Marie Brønsted

Ellen Brønsted

Else Birgitte Brønsted

Johannes Nicolaus Brønsted

Peter Oluf Brønsted

Esben Hansen

Harald Høffding

Matilda Jungstedt

Drude Jørgensen

- Krarup, læge

Adolph Larsen

Alhed Larsen

Andreas Larsen

Elena Larsen

Johan Larsen

Johanne Christine Larsen

Johannes Larsen

Thøger Larsen

Christine Mackie

Elisabeth Mackie

Maurice Maeterlinck

Arnold Olsen

Hans Olsen

Otto Emil Paludan

Kirstine -, pige i huset hos Hempel

Syberg

Hempel Syberg

- Vester
- Vesterdal
Laura Warberg

Archive:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, BB3777

Trykt udgave:
Nej

Provenance:
Gave til Østfyns Museer fra en
efterkommer af Louise Brønsted

TRANSCRIPTION

27/2-29

Kæreste Lugge!

Hvor er det dog længe siden, jeg har skrevet til dig! Det har været saadan en oprevet Tid, - og denne infame Kulde gør, at man føler hele Tilværelsen som en slags Krigstilstand, hvor man lever saa at sige fra Haanden og i Munden. Jeg mener, alting er saa besværligt, at man ikke kan overkomme andet end lige holde det gaaende. Du aner ikke hvad det er for et Mas at passe Eleverne. Cycling er udelukket, - Vejene er enten fulde af Sne el. glatte som et Spejl Jeg maa til dem pr. Rutebil, Tog og til Fods, - men mange Dage har de jo heller ikke kunnet gaa saa det har været en meget mager Tid Nu har jeg faaet en Del af det organiseret saadan, at Eleverne samles fra et Distrikt og spiller alle paa ["paa" overstreget] i et Hjem, - saa nu gaar det nogenlunde. Sikken en Vinter, - den er sandelig "gammeldags". Folk har i mange Aar klaget over Mangel paa gammeldags Vinter. Jeg holder nu alligevel paa de moderne. Jeg hader Sneen. Det er slet ikke kønt i mine Øjne, som desuden ikke kan taale det. Men vi er da raske her. Nu har vi alle haft en Omgang, - først jeg, - saa Junge og Agraren. - Gud ved hvordan I har det? Jeg længes meget efter at høre fra dig. Har I haft mere Influenza end Puf? Det er jo et vidunder hvis I ikke blev smittede. Du selv, lille gode Lugge?? Nu er det lige et Aar siden, du blev syg. Det var paa Mag. Fødselsdag. Og Februar er saadan en styg Maaned. Saa du kan forstaa, jeg længes efter Brev fra dig.

Hvor er der sket meget. Vores kære Pallam! Det hører til det som ikke forvindes. Ligesom da vi mistede Mor, Alhed og Thøger. Tilværelsen har faaet en Skygge, som ikke svinder bort igen Og Erikshaab tog han med sig, kan man sige. Nu maa vi kun være taknemmelige mod ham, at han bevarede det som Hjem for os de mange, mange Aar. - Det er forbi. Men Lugge, - Aaen og Engene har vi endnu og alt det dernede er mere levende for os ["for os" indsat over linjen] end noget andet Sted paa Jorden, og "hjem" vil det nok altid blive ved med at være for os, selv om det nu er kun ["kun" indsat over linjen] befolket af Minder. Men lad os ikke sige "kun", - for tænk, om vi ikke havde dem.

Mornine har jo nok fortalt dig alt, om de Dage. Hvordan gaar det stakkels Mornine Hvor var hun langt nede. Hun har det nu ogsaa fattigt paa mere end en Maade. Gid hun dog kunde faa nogen rigtig Glæde af

2)

Putte. Jeg synes ikke de havde det særlig godt sammen. Mornine var irriteret af hende, synes jeg. Det er godt at Mornine hygger sig i sin lille Stue. Har man bare et Sted, hvor man kan hygge sig, saa har man dog

noget. Men Lugge, - vi som altid kan skaffe os en Glæde ved at tænke paa vore Børn, hvor har vi dog meget dèr! Jeg tænker mig, at du har megen glæde af det lille nye Hjem i Vanløse. Og om der kunde blive Udvej til et lille Barnebarn - saa er det nu noget af det dejligste. - Jeg maa mindes Lille, som i Julen sagde: når jeg tittar på Bessa, så blir jag så glad". Jeg "tittar" paa Lille, selv om jeg ikke ser hende.

Og Lysse, som er gift! Junge fik det at vide gennem Esben Hansen! Mon vi skal lykønske, el. hvordan? Og hvorhen? Noget glimrende "Parti" er det jo ikke for Bimse, men hun er maaske Mand for at klare det for to. Esben sagde ogsaa til Junge (i Telefonen) at Las's Udstilling var gaaet udmærket og at de syntes at øjne Vej ud af Uføret for Las. Det er da dejligt. Det havde vi egentlig slet ikke Indtryk af fra Aviserne - vi har set meget lidt om Salg, - men hans Berømmelse er da mere fastslaaet end nogensinde før.

Og gamle Onkel Syberg. Her kan man virkelig for en Gangs Skyld at "det var godt," - for han var færdig med at leve og pintes bare af det. Men hvor var det rørende at se Kirstines Sorg. Hun var helt knust. Han laa jo hjemme lige til Aftenen før Begravelsen, - og Kirstine var ved ham hele Tiden. Den sidste Søndag satte hun sig ind og læste Prædikenen over ham "saadan som vi nu altid har gjort i de sidste Aar" sagde hun. Synes du ikke der er noget uendelig rørende ved det? Der var nu meget oprigtig Sorg over ham mellem dem, som han arbejdede med. Arbejdet var jo hans Liv og de, han arbejdede sammen med fik det bedste i ham. Tutte er her jo endnu, - det bliver vel ikke saa nemt for hende at komme hjem. Der er jo ogsaa meget at ordne. Hun kom herved den Søndag da Kirstine læste Prædikenen. Det var en forrygende Snestorm og jeg havde helt opgivet hende og mente ikke, der gik Tog. Men sandelig ved 1 Tiden kom der èt og Tutte med det. Hun maatte skovles herind. Der laa en Drive foran Døren lige op til Taget. - Vi

3) havde en yndig Dag med Tutte. Jeg havde varmt og yndigt i min Stue og Boeuf og Kræmmerhuse med Flødeskum og en Flaske Rødvin i Kakkellovnskrogen. Junge kom over til Kaffe og vi røg og snakkede F. et Øre af. Der gik ikke flere Tog, saa Tutte maatte blive om Natten. Mit lille Gæstekammer er just ikke lunt, men vi slæbte alle Sengeklæderne ned til Kakkellovnen et Par Timer og m. Varmedunk til Hjælp tror jeg ikke hun frøs ret meget. Om Mandagen var der saa tilsat med Sne, at jeg ikke kunde tage ud, saa vi havde en yndig Formiddag og da Toget endelig gik Kl 4 1/2 tog jeg med Tutte ud til Odense, saa hun kunde have èn af sine egne. (Wilhelm og Bodiuld var rejst til Korsør, men maatte vende om). Vi kom saa ud tidsnok til at være med til den lille Højtidelighed nede i Forhalden inden han blev ført hen i Kirken, og jeg var sammen med Tutte og Kirstine

om Aftenen og laa hos Drude. Saa var det ogsaa rart at jeg kunde være der den Form. Trods Vejret var Kirken alligevel fuld og en 7-8 Biler kørte med til Heden. Lugge, det var da vi kørte ind i de hjemlige Egne, at det trods alt er "hjemme" endnu og altid vil være det Men hvor var det koldt. Og hvor det gjorde godt med Middagen paa Forsamlingshuset bagefter. Onkel Syberg havde selv bestemt, at alle dem som var med i Heden skulde med til Middagen. Det var hyggeligt og harmonisk, - mange kønne Mindetaler og Tutte takkede pænt tilsidst for al Deltagelsen.

I Søndags var Junge og jeg bedt ud til Drude. Det var Professoren (Dr. Vesterdal) som vilde feste for os. Tutte og gl. Vesters var Gæsterne Det var en yndig og festlig Aften, - Junge var saadan oppe, - det var dejligt at se. - Lugge, - vi er jo saadan en lille Smule spændte paa om vi saa skal arve noget efter O.S. I Aarene har vi saadan regnet lidt med de Penge. - Tutte har ikke mælet et Ord om det, - og man kan da ikke spørge. Junge og jeg tror, det er ligesaa stille gaaet ind - ellers havde hun da sagt det. - Naa, vi klarer det jo nok alligevel. Takket være vores gode Pallam har vi jo nu lidt i Reserve. Du kan nok bruge dine, naar I skal til at udstyre Institutet. Lugge, jeg har begaaet en Flothed, som jeg nyder: Du ved, at jeg aldrig vidste, hvad

4) Klokken var, da mine Lommeure aldrig gaar bestemt. Saa kom det pludselig over mig at jeg vilde have et Ur, som gik rigtigt, jeg gik ud og købte et, som Køkkenuret paa Gelskov. (Hvem trak for Resten det op?) Nu har Urmager Olsen været oppe og hænge det op, - over Døren ind til Dagligstuen. Det skal kun trækkes op en Gang om Ugen. Hvor jeg nyder det. Det er saa levende i Stuen og jeg synes det ser saa pænt ud. Jeg gav ham Kaffe af bare Glæde, - som han belønnede med at sidde og snakke en hel Time!!! Selv om det er koldt ude - 17° i Nat - saa er der varmt herinde - jeg synes min Stue er saa lun i Vinter. Jeg har for det meste lukket ind til Dagligstuen og lille Mis og jeg hygger os her. Desværre er de Herre Katte i Omegnen begyndt at interessere sig for den. I Eft. har der i Timevis siddet en stor Slambert af en Kat oppe i mit Kirsebærtræ og stirret herind. Lille Mis er fuld af Dyd. Bare det maa vare rigtig længe! Lugge, - jeg har saadan nydt at læse "Termitternes Liv", som du gav Junge til Jul. Jeg synes den er endnu bedre end "Biernes Liv" som jeg selv har paa Engelsk. Det er navnlig hans Filosofi, - hans Livssyn, som jeg synes er saa gribende, - saa storslaaet. Den er saa kosmisk, - ligesom Thøgers Digtning og Tankegang. Men dog meget forskellig, - Thøger fornam i høj Grad Tilværelsen og Nuet, - tog imod det med Tak og med Tro og Tillid. Men Maeterlinck river og slider med Tænder og Negle i Livets Gaader. Men ["Men" overstreget] Aldrig har jeg - synes jeg - set Gaaderne opstillet

mere klart og direkte og gaadefulde, end han gør det. Jeg er blevet saa oprasket af at læse den Bog, at jeg læser alle mine fornuftige Bøger om igen, - Høffding især. - Det er dejligt at sidde og læse om Aftenen, bare man ikke saa let blev søvning i Øjnene. Jeg sender dig et lille Digt, som Professoren skrev i Anl. af Onkel Sybergs Død. Han var hans Læge tilsidst, da gl. Dr. Krarup jo døde. Jeg synes det er saa smukt. Vil du ikke sende mig det igen.

Naa, nu nok for denne Gang. Hils dem nu allesammen og skriv snart til din Elle

Om Kulden vil jeg endnu kun bemærke, at naar jeg staar i Køkkenet og vadsker op saa fryser Vidskestykket stivt midt i Processen!

Du maa godt lade være med at sende Digtet, jeg har skrevet det af.

24/2-29

Kæreste Lasse!

Hvor er det dog længe siden, du har skrevet
til mig! Det har været længe og oprevet tid,
- og denne infame kreds af, at man finder
helt tilvarende som en Slags "Krisistilstand", har
man lever saa at sige fra Kaender og i hunder
du mener, alting er saa besværligt, at man
ikke kan overkomme andet end lige holde det
jaevende. Du aner ikke hvad det er for et mas
at passe eleverne. Lydning er udelukket, - Ujævn
er enten fulde af sine gl. glatte som et Spejl
du maad til dem for. Rubelil, Tog og til Fods,
- men mange dage har de jo heller ikke kunnet
gaa, saa det har været en meget uagen Tid
Nu har du faaet en del af det organiseret
saa dan, at eleverne laudet fra et distrikt
og spillet alle for i et Hjæm, - saa nu gaa
det uagenlunde. Silken er Dinter, - den er
saa dælt "gammeldags". Fæh har i mange
den klaget over manglen paa gammeldags Dinter
du holder en altydelig paa de moderne. du hade
Suen. Det er det ikke kint i mine Øjne,
som deruden ikke kan taale det. Men er i
da laske her. Nu har vi alle haft en Ori-
gang, - først du, - saa Junge og Lgraver. - End
bed hvordan du har det! du langes meget

BB3777

efter at høre fra dig. Kan I have mere Luft
enya end Prof. det er jo et Vidunder at hun
ikke blev smittet. Du selv, lille gode Luffe??
Nu er det lige et år siden, du blev syg. Det
var paa Maj. Fødselsdag. Og Februar er daadum
en stige maaned. Saa du kan forstaa, ja
sanger efter Brev fra dig.

Hvor er der lidt meget. Uanset Palleau!
det hører til det land alle forvinder. Lige som
der er mistede hos, beled af Thøger. Filtration
har gaaet en Skjæppe, som ikke sonder bordsjen
Og Trilkebaab tog han med sig, kan man sige.
Nu maa vi kun bare taknemmelige med
ham, at han bevarede det land hjem for os
de mange, mange har. - det er forbi. Men
Luffe, - daen af Lyngene har i enderne af alle
det derude er mere levende end noget andet
sted paa Jorden, og "Hjem" vil det nok altid
blive bed med at bare for os, selv om det
nu er ^{den} beføjet af Minder. Nu lad os alle
sige "hmm", - for hank, om vi ikke havde den
Mormie har jo nok fortalt dig det, om
de dage. Hvordan gaar det stakkels Marmie
Hvor var hun langt ude. Hun har det nu
opaa faldt paa mere end en Maade. Lidt
hvis dag kunde for nogen rigtig Glæde af

2)

Putte. Jo synes alle de havde det lovely godt
sammen. Men mine var iintet af hende, synes
jo. Det er godt at komme hygge sig i sin
helle stue. Har man bare et sted, hvor man
kan hygge sig, saa har man dog noget. I den
Lippe, - is denn altid kan skaffe os en Gode
ved at kende paa sine Bønder, hvor der is dag
meget der! Jo kender mig, at du har været
Glade af det hele nye Hjem i Danmark. Og
om du kunde blive hvid, vil et lille Barnet
- saa er det en noget af det der, det. - Jo,
mere minde Lise, som i Juleen sagde: "Hav
jeg tiltar på Berra, så bli jeg så glad". Jo
tillad på Lise, selv om jo alle ser hende.

"Og Lyse, som er gift! Kempe fik det
at vide gennem Erben Hansen! Men vi
skal lykønske, el. hvordan? Og hvordan?
Noget glimrende "Parti" er det jo alle for Birne
men hun er en ganske mand for at klare det
for to. Erben sagde ogsaa til Kempe (i
Teleferen), at Lars' hustru var ganske
indmærket og at de syntes at give sig ud af
lystet for Las. Det er da der, det. Det har
is egentlig det alle troet af fra hvidene,
- is har det meget lidt om Salg, - men har
Bespørgelse er da mere fastslaaet end uaf-

BE3777

side 44.

Og gamle Oubel Lybæk. Her kan man en voldsom
Lij for en Gang siged at "det var godt," for
han var færdig med at leve og printes bare
af det. Men hvad var det spænde at se
Kirstines Song. Hun var helt kunst. Man
læse jo hjemme Lige til Aftenen for Be-
grævelsen, - og Kirstine var ved ham hele
Tiden. Den sidste Søndag sætte hun sig
ind og læste Prædiken over ham, "Kædet
som vi nu altid har gjort i de sidste
år" sagde hun. Siges der ikke der er
noget uendelig spænde ved det! Der var
en meget oprigtig Song over ham mellem
dem, som han arbejdede med. Arbejdet var
jo hans Liv og de han arbejdede sammen
med fik det bedste i ham. Tutte er her
jo endnu, - det bliver vel ikke længe
for hende at komme hjem. Der er jo også
meget at ordne. Hun kom her med den Søn-
dag da Kirstine læste Prædiken. Det var en
foryggende Mestertone og jo havde helt oppe
hende og mente ikke der fik Tag. Men længe
ved 1 Tiden kom der et af Tulle med
det. Hun maatte skoles herud. Der lød
en Dine foran den Lige af til Taget. - U;

2)

havde en yndig dag med Tuttle. J. havde
varmt og yndigt i min stue og Bænk af
Kammerhuse med Klædeskum og en Flaske Rød-
vin i Kalkovskrogen. Følge kom over til
Kaffe og i aften og medbragt et Lue af. Der fik
alle flere Tager, saa Tuttle maatte blive om hatter.
Med alle Læse-kammer er just alle Læse
men vi elskte alle Bøgerklæderne med til Kalk-
onen et Par Timer af vi. Varmedrunk til Kaffet
tro J. alle hun føle sig meget. Om Mandagen
var der saa tilstede med Lue, at J. alle kunde
tage ud, saa vi havde en yndig Formiddag af
da Tager endelig fik det 4te tag J. med Tuttle
ud til Odense, saa hun kunde have en af
sine egne. (Wilhelm og Bodild var rejst til Hø-
st, men maatte vende om). Vi kom saa
ud Lidnuh til at være med til den lille
Højtsdelighed med i Forholdet inden han blev
født her i Kirken, og J. var sammen med
Tuttle og Kristine om Aftenen og var hos
Læge. Saa var det ogsaa godt at J. kunde
være der den Form. Tods Vejret var Mørkt
alligevel fuld af en 7-8 Biler kørte med til
Heden. Luffe, det var da vi kørte ind i
de hjemlige egne, at J. fornuft, at det trods
alt er "hjemme" endnu og altid vil være
det

28777

Men hvad var det holdt. Og hvad det gjorde godt
med Tirsdagen paa Forsamlingshuset besøgt
Ondel Syber havde selv bestemt, at alle dem
som var med i Heden skulde med til middag.
Det var hyggeligt og harmonisk, - mange kom
Mindetaler af Tuttle talte paa det for
at deltage her. -

I Søndag var fange af J. best ud til Brude.
Det var Professorer (Dr. Vestersdal) som vilde
ferte for os. Tuttle og gl. Vesters var Gaestene
det var en yndig og festlig aften, - fange
var saadan oppe, - det er saa dejligt at
se. -

Luffe, - vi er jo saadan en lille Sunde oppe
paa om vi saa skal have noget efter O. P.
I haven har vi saadan rejst lidt med de
Børn. - Tuttle har alle maadeligt et lidet
det, - og naar han da alle oppe. fange
af J. tror, det er ligesom stille gaaet ind
- eller havde hun da sagt det. - haa,
vi bliver det jo nok altydeligt. Talte bare
vores gode Paalam har vi jo nu lidt i
Reserve. Du kan nok bruge dine, naar J
skal til at udtynde Luffe tallet.

Luffe, J. har beaaet en Flod, som
J. nyder: Du ved, at J. aldrig vidste, hvad

4/

Blodet var, da mine Lommerse aldrig saa
bestemt. Saa kom det pludselig over mig
at J. alde have et hus, som jeg sigt og
joh ind og købte et, som Koldemund
paa Tjehov. (Hvem trak for Resten det op?)

Men har homager Olsen været oppe og kæng
det op, - over Spies ind til Kjøbstuen.
Det skal kun trækkes op en Gang om Ugen.
Hvor J. nyder det. Det er saa levende
i Stuen og J. synes det er saa fint
ud. J. gav ham Hæffe af bare Hæde, som
han bekræftede med at Lasse og Evalde er
hel Time!!! Selv om det er købt inde
17de i hat - saa er det varmt herinde
- J. synes min Stue er saa hvid i Uiten.
J. har for det meste lullet ind til Kjø-
bstuen og lille hus og J. hygger sig her.
Derovre er de Herre Kette i Sneppen
begyndt at interessere sig for dem. J.
eft. har der i Tunis sidet en stor
Kambers af en hat oppe i mit Husse
borted af stinet herind. Lille hus er
fuld af dyd. Bare det var bare rigtig
lange!

Luffe, - J. har saadan nyet at case Terrunt
terner dit", som du gav Junge til "Fud.

Jeg synes den er endnu bedre end "Børnes Lie"
som jeg selv har paa Engelsk. Det er "usædvanlig" haars
Filosofi, - haars Livsoply, som jeg synes er saa groben
de - saa cherslaaet. Den er saa kosmisk, - hjerens
Thøgers Oplysning og Tankegang. Men dog meget
forskellig, - Thøgers fornuft i saa høj grad Tilværelse
og huet, - tag i mod det med Tab og med Tro
og Tielid. Men maesterlind ruser og slider
med Tander og heyle i Livets Gaader. Men aldrig
har jeg - synes jeg - set Gaadens opstillede mere klart
og direkte og gaadefulde, end han gør det. Jeg
er blevet saa opvirket af at læse den Bog, at jeg
læser alle mine fornuftsige Bøger om igen, Hoffding
især. - det er dejligt at vide og læse om Aftens
bare man ikke saa let blev spornig i Gjens.

Jeg sender dig et lille Brev som Professorens
i Aul. af Oudel Pyberp Bred. Han har haars
Lage til sidst aa gl. Dr. Karup je Bred.

Jeg synes det er saa smukt. Det er alle
sende mig det igen.

haa, nu nok for denne Gang. Hvis den
nu allermest af end snart vil
den Elie

Om Mulden vil jeg endnu kun bemærke, at naar
jeg staaer i Høhøret og vadske af saa fjerpe Vilde-
stykket stød mig i Noeren!

den saa godt lade være med at sende Brevet, ja har skrevet
det af.